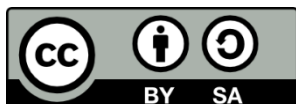

METODICKÝ LIST K IMPLEMENTACI EVALUAČNÍHO/AUTOEVALUAČNÍHO NÁSTROJE DO VÝUKY BUDOUCÍCH UČITELŮ

Yveta Pohnětalová

DISKUSNÍ FÓRUM, KOLOKVIUM

Obsah

1. Oblast pilotní implementace EAN	2
2. Cíle a rozvíjené kompetence	2
3. Realizace implementace EAN	3
4. Podněty k autoevaluaci a formativnímu hodnocení	4
5. Použité zdroje	4
6. Rozšiřující zdroje poznatků k samostudiu	4

1. OBLAST PILOTNÍ IMPLEMENTACE EAN

Název předmětu: Průběžná praxe 1

Ročník a semestr: 2. ročník, zimní semestr

Rozsah: 26 hodin za semestr

2. CÍLE A ROZVÍJENÉ KOMPETENCE

Cílem Průběžné praxe 1 je naučit se sledovat výchovně-vzdělávací činnosti v běžné MŠ, dokumentovat jejich průběh a realizovat vlastní samostatné výstupy. Jedná se tedy především o rozvoj praktických profesních kompetencí v přirozeném prostředí mateřské školy. V rámci této praxe studenti uskuteční návštěvu v jeslích. Získané zkušenosti budou reflektovány v rámci vlastních samostatných výstupů, v diskusi v Moodle a na společném kolokviu.

Z hlavního cíle vycházejí konkrétní cíle zaměřené na reflektivní a evaluační činnosti (ke každému z níže uvedených cílů se vztahují konkrétní evaluační postupy/nástroje, uvedeno v závorkách):

1. Reflektovat školní skutečnosti: vnímání klimatu, atmosféry, učitelek, dětí, výchovně-vzdělávacích postupů a způsobů dosahování cílů (diskuse v Moodle, reflexe hospitací z náslechnů v hospitačních záznamech).
2. Naučit se plánovat, zpracovávat a reflektovat přípravy na konkrétní výchovně-vzdělávací činnosti (diskuse v Moodle, reflexe příprav – písemnou i ústní formou v diskusi s cvičnou učitelkou).
3. Realizovat vlastní výstupy, reflektovat svou vlastní práci ve vztahu ke stanoveným cílům, k sobě, k výchovně-vzdělávacím činnostem, k dětem (vše výše uvedené plus závěrečné kolokvium zaměřené na evaluaci a autoevaluaci výstupů).

2

Inovované reflektivní a evaluační nástroje pro Průběžnou praxi 1:

- **Diskuse** v e-learningovém prostředí Moodle (diskusní témata budou vycházet z náslechnů a z reflexe vlastních zkušeností z výstupů).
- **Závěrečné kolokvium** (reflexe a autoevaluace průběžné praxe v diskusi s fakultními učitelkami).

Doprovodné nástroje obsahující prvky reflexe:

- Zpracovávání hospitačních záznamů z náslechnů a příprav na konkrétní výchovně-vzdělávací činnosti (důkladnější zpracování s důrazem na reflexi).
- Zpracování písemné reflexe vlastních samostatných výstupů a závěrečná písemná reflexe celé praxe.
- Písemné hodnocení praxe cvičnou učitelkou vedoucí praxi.

Úlohou těchto reflektivních postupů a evaluačních nástrojů je vést studenty od začátku studia k hlubšímu zamýšlení nad jednotlivými pedagogickými jevy, naučit se plánovat, realizovat, reflektovat vlastní pedagogickou práci i zamýšlet se nad výstupy ostatních studentů (zpracovávání příprav, evaluace a autoevaluace výstupů) a motivovat studenty ke vzájemné diskusi a sdílení zkušeností.

V rámci této praxe studenti realizují samostatné výstupy, které představují ucelenou část dopoledních činností v mateřské škole (od ranních her přes řízené činnosti až po pobyt venku). Takto koncipovaná průběžná praxe je podstatným krokem k tvorbě vlastní koncepce své budoucí práce, nalézání pro sebe vhodných způsobů a metod výchovně-vzdělávacích činností, a to jak na základě poučení z dobrých i špatných příkladů, tak na základě vlastních samostatných výstupů.

Při této praxi studenti rozvíjí:

Znalosti: Student rozvíjí své znalosti o životě v MŠ: vnímání klimatu, atmosféry, učitelek, dětí, výchovně-vzdělávacích postupů a způsobů dosahování cílů.

Dovednosti: Student prohlubuje dovednosti v oblastech plánování, zpracovávání a reflektování příprav na konkrétní výchovně-vzdělávací činnosti. Pod vedením cvičné učitelky zlepšuje dovednost reflektovat výstupy své i výstupy ostatních, diskutuje jak ústní, tak písemnou formou /diskusní fórum. Umí shrnout a zhodnotit své působení na závěrečném kolokviu.

Způsobilosti: Student se postupně stává způsobilým samostatně připravit a zvládnout výstup, ten následně reflektovat.

3. REALIZACE IMPLEMENTACE EAN

Absolvování praxe probíhá v průběhu celého semestru. Praxe je realizována vždy v pátek dopoledne v určené fakultní mateřské škole. Rozpis mateřských škol a jmenný seznam studentek pro Průběžnou praxi 1 je zveřejněn v Moodle před zahájením zimního semestru. Na praxi spolupracuje fakultní učitel a didaktici jednotlivých kateder.

3

Studenti/studentky Průběžné praxe 1 absolvují praxi v rámci stanovených podmínek a požadavků uvedených výše. Všechny své poznatky, postupy a zkušenosti diskutují a reflektují se svým cvičným učitelem, didaktikem jednotlivých předmětů/výchov a také s vedoucím praxe. V průběhu průběžné praxe mají své zkušenosti sdílet s ostatními studenty, také s vedoucím praxe v rámci diskusního fóra v Moodle, na společných pravidelných rozborech pedagogických činností ve fakultních mateřských školách a na závěrečném kolokviu. Součástí je průběžné písemné zpracovávání podrobných reflexí jednotlivých samostatných výstupů a souhrnná písemná závěrečná reflexe celé praxe.

Diskuse v Moodle probíhá v průběhu celého semestru, stejně tak všechny další výše zmíněné reflektivní činnosti. **Kolokvium** bude realizováno na závěr zimního semestru, tj. po skončení průběžné praxe a mělo by být závěrečným shrnutím praxe se zaměřením na formativní hodnocení, evaluaci a autoevaluaci proběhlých pedagogických činností. Reflexe hospitací, náslechů, samostatných výstupů probíhá tedy v rámci celého semestru tak, aby adekvátním způsobem rozvíjela reflektivní dovednosti studentů/studentek od prvních pedagogických zkušeností k profesním kompetencím.

Průběžná praxe 1 se vzhledem k situaci covid-19 realizovala v omezeném režimu. Samotná praxe probíhala v rámci možností v mateřských školách v místě bydliště studentek a ve fakultních mateřských školách. Výuka i individuální konzultace probíhaly online.

4. PODNĚTY K AUTOEVALUACI A FORMATIVNÍMU HODNOCENÍ

Studentky/studenti své poznatky v rámci svých možností prezentovali v e-learningovém prostředí Moodle. Oceňují na tom možnost sdílet své zkušenosti a získat tak relevantní zpětnou vazbu, a to nejen ze svých samostatných výstupů, ale také z uskutečněných návštěv v jeslích a zkušenosti z organizace kooperativních činností s dětmi. Dochází tedy ke sdílené komparaci různých přístupů, metod a forem práce s dětmi předškolního věku. Studenti nejen v rámci diskusního fóra reflektují své postupy a dosažené výsledky, učí se rozeznávat oblasti na zlepšení v průběhu celého semestru. Právě průběžná reflektivní činnost studenta je přínosem pro identifikaci jeho individuálních pokroků a pro budování adekvátního sebehodnocení studenta. Kromě toho cvičné učitelky podporují studenty v rozvoji dovedností právě v oblasti sebehodnocení.

Přínosným prvkem s ohledem na evaluaci je také realizace závěrečného kolokvia, což se potvrdilo již v rámci předcházející asistentké praxe. Kolokvium je na rozdíl od internetové diskuse forma face to face. Dochází ke sdílení pocitů, reflexí, zkušeností a dovedností napříč všech zúčastněných stran (studenti, cvičné učitelky, vedoucí praxe, didaktici) a při vytvoření příjemné atmosféry je užitečnou platformou formativního hodnocení a autoevaluace.

5. POUŽITÉ ZDROJE

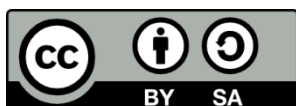
HORNÁČKOVÁ, V., PECHÁČKOVÁ, Y. *Pedagogická praxe aneb jak se připravit na praxi v MŠ*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014.
SVOBODOVÁ E. *Vzdělávání v mateřské škole*. Praha: Portál, 2011.

6. ROZŠÍŘUJÍCÍ ZDROJE POZNATKŮ K SAMOSTUDIU

OPRAVILOVÁ, E. *Rok v mateřské škole*. Praha: Portál, 2011.
OPRAVILOVÁ, E. *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada, 2016.
TOMKOVÁ, A. *Portfolio v perspektivě reflektivně pojatého vzdělávání učitelů*. Praha: Univerzita Karlova, 2018.

Metodický list je doplněn následujícími přílohami:

Příloha 1: Instrukce k realizaci kolokvia

Toto dílo METODICKÝ LIST K IMPLEMENTACI EVALUAČNÍHO/AUTOEVALUAČNÍHO NÁSTROJE DO VÝUKY BUDOUCÍCH UČITELŮ je licencováno pod licencí Creative Commons 4.0 ve variantě BY-SA. Licenční podmínky navštivte na adrese creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/.